

CIRCULAR CITY

Maja Djolic, Aleksandra Vucinic,
Natasa Atanasova and Guenter Langergraber

Book title: Circular City

Authors: Maja B. Djolić, Aleksandra Vučinić, Nataša Atanasova and Günter Langergraber

Translated into Belarusian by Volha Kaskevich, volha.kaskevich@emu.ee Estonian University of Life Sciences, Estonia

Illustrations: Ana Popović (Inst@ananana_14, @ananana_design)

Illustration of Cover page: Tea Nikolić (Inst@prismriver_)

©Circular City COST Action CA17133

Grant Holder Institution:

Universität für Bodenkultur Wien (BOKU)

Department of Water, Atmosphere and Environment

Institute of Sanitary Engineering and Water Pollution Control

Muthgasse 18, 1190 Vienna, Austria

Chair of the Action:

Dr. Günter Langergraber

Head, Department of Water, Atmosphere and Environment

guenter.langergraber@boku.ac.at

Co-Chair of the Action:

Dr. Nataša Atanasova

University of Ljubljana, Faculty of Civil and Geodetic Engineering

nataša.atanasova@fgg.uni-lj.si

Reuse is authorized provided the source is acknowledged. It can be used for educational purposes for the appropriate reference.

This publication is based upon work from COST Action CA 17133 "Implementing nature based solutions for creating a resourceful circular city (Circular City Re.Solution)" supported by COST (European Cooperation in Science and Technology).

COST (European Cooperation in Science and Technology) is a funding agency for research and innovation networks. Our actions help connect research and initiatives across Europe and enable scientists to grow their ideas by sharing them with their peers. This boosts their research, career and innovation.

www.cost.eu

COST Action CA17133

Grant Holder Institution:

ПРЫГОЖЫ СОНЕЧНЫ ДЗЕНЬ

Ідучы па вуліцы, вяртаючыся дадому, Ганна і Лука з радасцю расказвалі падзеі са школы. Яны смяяліся са здарэнняў і атрымлівалі асалоду ад вясёлага журчання гарадской ракі, якую яны абодва вельмі любілі.

Вясёлыя размовы змяняліся сур'ёзнымі тэмамі. Гледзячы на шчаслівыя рачныя хвалі, Ана сказала Луку: "Ці ведаеш ты, наколькі важная вада для нашага арганізма? Ажно 70% чалавечага цела складаецца з вады."

"Без ежы чалавек можа пратрымацца да дваццаці дзён, а без вады — толькі тры! Мы нават не ведаем, наколькі важная вада для ўсіх жывых істот"

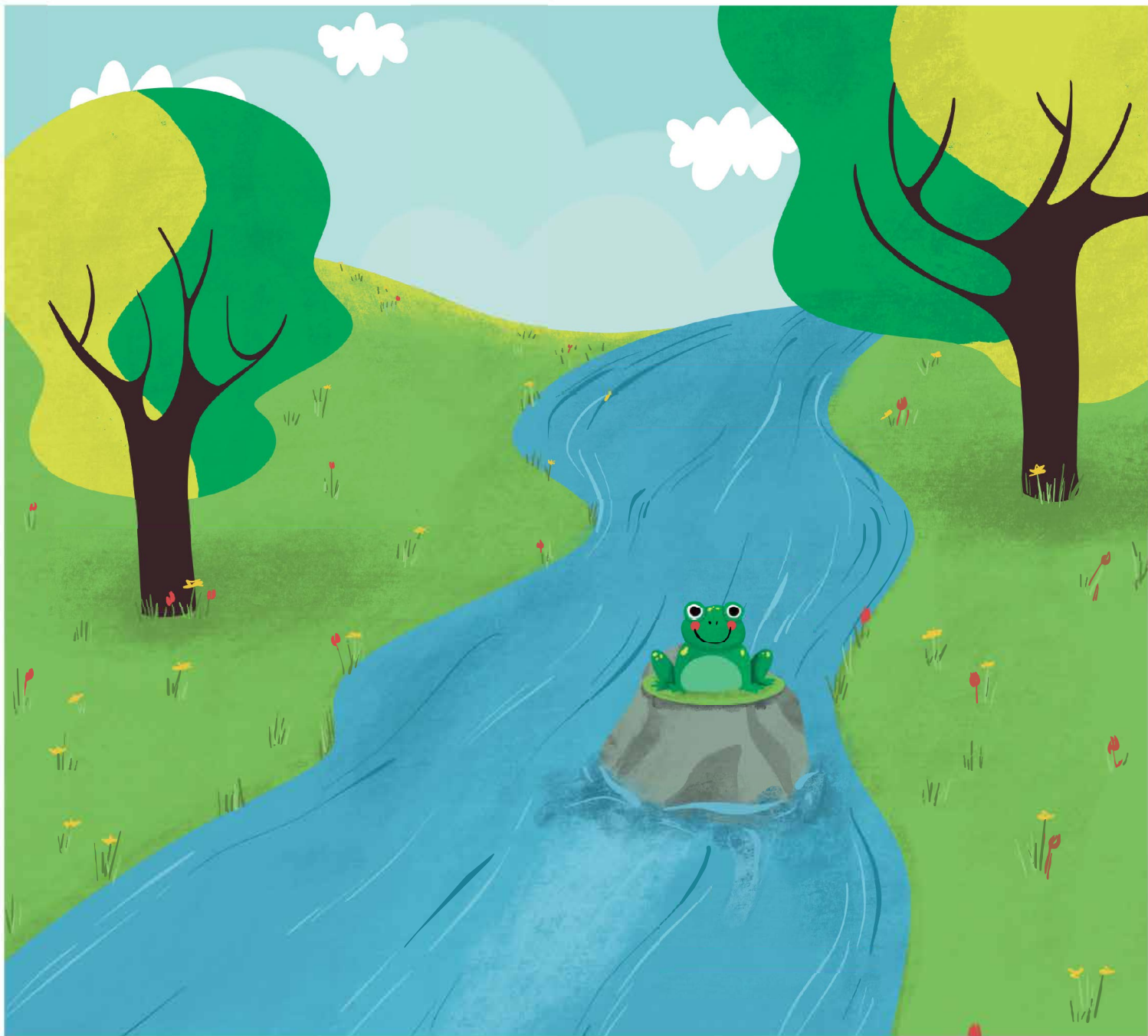

"Мы неасцярожна скідаем сцёкавыя воды з хатніх гаспадарак і прамысловых прадпрыемстваў непасрэдна ў натуральныя вадаёмы, ручаі, рэкі і азёры. Паступаючы такім чынам, мы падвяргаем небяспецы ўсе арганізмы, якія жывуць у вадзе: крабаў, рыб, увесь водны раслінны свет, а таксама жывыя істоты, якія залежаць ад вады, але не жывуць у ёй".

"Таксама і жабам на беразе нядобра мець такую забруджаную ваду."

"Усё магло б быць інакш, калі б мы ачысцілі ваду, якую мы выкарыстоўваем, перш чым выліваць яе ў вадаёмы. Такім чынам мы захавалі б паверхневыя і падземныя воды для будучых пакаленняў. Вада - адзін з найважнейшых рэсурсаў на планеце Зямля."

З цікавасцю слухаючы Ганну, Лука раптам паслізнуўся і ледзь не ўпаў. На шчасце, Ганна працягнула руку, здолела ўтрымаць Луку і дапамагчы яму не пашкодзіць сябе.

Лука павярнуўся, каб паглядзець, што яму апынулася на шляху — убачыў пластыкавую бутэльку, якая кацілася па тратуары.

"Я не магу зразумець, чаму хтосьці выкінуў пластыкавае смецце на тратуар, дзе ходзяць людзі. Хтосьці можа ўпасці і параніцца, - сказаў Лука Ганне."

"Ці ведае гэты нягоднік, што раскладанне пластыку ў прыродзе займае больш за 100 гадоў?!"

"Пластык можна перапрацаваць, і можна атрымаць новы прадукт. І гэта зусім не складана. Людзі павінны выкідваць пластыкавыя адходы толькі ў прызначаныя для гэтага месцы, кантэйнеры або смеццевыя бакі. Я раблю гэта ўвесь час і мне нескладана сартаваць смецце па кантэйнерах для паперы, металу, пластыку, шкла. Мне добра, калі я гэта раблю. Я ведаю, што зрабіў нешта добрае і карыснае і для сябе, і для асяродзья, у якім жыву."

"Такім чынам мы зменшым наш уплыў на змяненне клімату. Экстрэмальныя засухі і паводкі з'яўляюцца вынікам чалавечай дзейнасці, якая змяняе клімат. Гэтыя змены могуць таксама прывесці да знікнення некаторых відаў раслін і жывёл" - заключыў Лука.

"Ганна, мы празмерна выкарыстоўваем прыродныя рэсурсы: ваду, руды, пясок, жвір і лясы... У нас толькі адна планета, і цяпер мы спажываем яе, як дзве. Мы даўно жывем у крэдыт. Мы пазычаем рэсурсы ў будучых пакаленняў. Якую будучыню мы пакінем ім, калі знішчым адзіны дом, у якім яны могуць жыць?"

Пакуль яны размаўлялі, пачаўся дождж, і Ганна з Лукой пабеглі ў бліжэйшы парк, каб схавацца пад верхавінай дрэва.

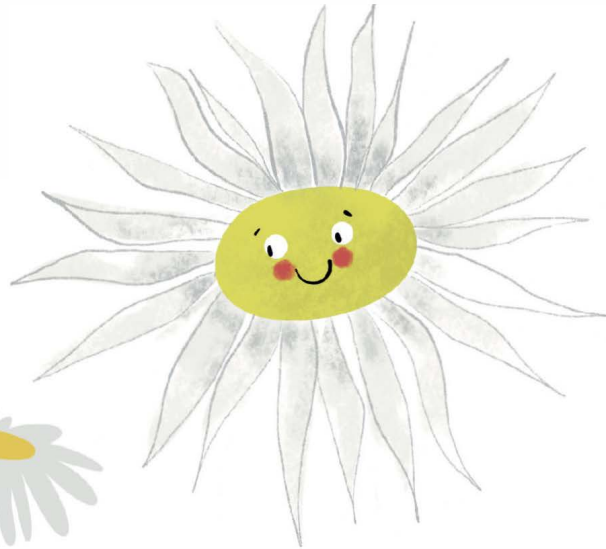

Ганна адказала Луку: "Я вельмі люблю прыроду, але я таксама люблю свой горад. На прыродзе мне падабаюцца дрэвы, трава і зеляніна, а ў горадзе мне падабаецца мая школа, сябры, язда на ровары, гульні з мячом... Больш за ўсё мне б хацелася, калі б можна было спалучыць прыроду і горад, нешта накшталт прыроднага горада."

Лука адказаў: "Сёння гэтага лёгка дасягнуць. Калі мы ўсе прыкладзем намаганні, то зможам жыць у зялёным горадзе. Ці ведалі вы, што сцены і дахі таксама могуць стаць зялёнымі. Уявіце, што ваша любімая расліна расце на сцяне альбо даху! Або смачныя чырвоныя клубніцы, якія растуць на сценах ці дахах вакол вас. Ці не было б гэта цудоўна?"

"Гэта фантастычна!", — сказала Ганна з энтузіязмам. Я б пасадзіла рамонкі, яны самыя любімыя. Мама я б - духмяныя травы, мацярдушку альбо базілік, яна часта выкарыстоўвае іх у сваіх стравах. Гэта было б выдатна!"

"Мы можам вырошчваць нашы любімыя расліны, у той час як зялёныя сцены і сады на даху будуць абараняць нас ад перападаў тэмпературы. У нашым доме будзе зімой цяплей, а летам халадней. Такім чынам мы эканомім энергію і памяншаем уплыў на змяненне клімату."

Дождж перастаў і Ганна з Лукай працягнулі шпацыр па парку. Потым яны ўбачылі школьных сяброў, якія сядзелі на лаўцы і ласаваліся карыснай садавінай.

Ганна сказала ім: "Ці ведаеце вы, што траціна прадуктаў, вырабленых у свеце, выкідваецца? Уявіце сабе, калі б мы раздалі ўсе гэтыя лішкі ежы тым, хто мае патрэбу, або выкарысталі іх на іншыя мэты? Гэтая бананавая лупіна і яблычныя рэшткі могуць быць ежай для раслін. Прырода корміць нас, а мы кормім прыроду. Ідэальны круг! На самай справе ў прыроды ёсць рашэнне для ўсяго. Было б добра, калі б мы здолелі ўгаварыць усіх нашых сяброў так жыць, а каб у гэтым дасягнуць поспеху, мы павінны самі сябе выхоўваць."

Лука адказаў: "Так, я хацеў бы быць архітэктарам і пабудаваць свой уласны зялёны будынак!"
Ганна дадала: "Гэта выдатная ідэя! Я хачу быць біёлагам і вывучаць прыроду".
Пётар далучыўся: "Я буду інжынерам і буду будаваць ачышчальныя збудаванні!".
Уважліва слухаючы сваіх сяброў, Мія нарэшце сказала: "А я буду эканамістам, каб дапамагчы вам усім разам стварыць цыклічны горад."

Парады сапраўдным аматарам прыроды

- Даведайцеся што-небудзь пра цыклічныя гарады, прагледзеўшы відэа:
<https://www.youtube.com/watch?v=R3NXLb-W1pg>
- Акрамя мацярдэшкі і базіліка, ёсць яшчэ некаторыя духмяныя травы. Даведайцеся, якія ёсць, і шукайце іх у сваім раёне!
- Пасадзіце дрэва ў сваёй суполцы, беражыце яго і песціце! Хай расце разам з вамі!
- Раздзяляйце смецце і выкідвайце яго ў спецыяльныя кантэйнеры для другой перапрацоўкі! Старайцеся кожны дзень рабіць нешта карыснае для навакольнага асяроддзя!
- Эканомце ваду! Калі падчас чысткі зубоў не перакрыць ваду, то за некалькі хвілін з крана выльецца каля 11 літраў чыстай вады. Падчас чысткі зубоў абавязкова закрывайце кран!
- Эканомце электрычнасць! Выключайце святло і электрычныя прыборы, калі выходзіце з пакоя ці не маеце ў іх патрэбы!
- Даследуйце тэмы ў галіне аховы навакольнага асяроддзя і арганізуйце з сябрамі лекцыі для сваіх маленькіх суседзяў. Няхай гэтая дзіцячая кніга дапаможа вам у гэтым!
- Старайцеся як мага больш часу праводзіць на прыродзе. Радуйцеся і смейцеся!

Для маленьких дэйтэктывай -
знайдзіце адрозненні

Намалюйце свой
цыклічны горад!

